

DORA GOLUB

PUTOVANJE U ZEMLJU SRAMA

I think I am going up,
I think I may rise——
The beads of hot metal fly, and I love, I

Am a pure acetylene
Virgin
Attended by roses,

By kisses, by cherubim,
By whatever these pink things mean!
Not you, nor him

Nor him, nor him
(My selves dissolving, old whore petticoats)——
To Paradise.

- Sylvia Plath, *Fever 103°*

Likovi

ŠTREBERICA MARIJA

KAY

HANA

ROKO

PERLA

MAMA

VJEROUČITELJ

KOR ŠKOLSKIH NASILNIKA

i ostali UČENICI i PROFESORI koji su tek prolaznici kroz dramu

ekspozicija

U polumraku sobe Štreberice Marije. Štreberica Marija na zid projicira nešto što djeluje kao kratki film.

To je zapravo video snimka s dječjeg rođendana, snimana mobitelom početkom 2010ih i provučena kroz retro filter. Terasa obiteljske kuće iznad zelenog, prostranog dvorišta u pozadini. Snimkom dominira djevojčica plave kose s tigarom načičkanom lažnim draguljima na glavi. Oko nje se motaju ostala djeca, no ona je ta na koju je kamera usmjerena. Odrastao muški glas ju ispituje stvari poput „reci nam za što su te izabrali? Miss rođendana? A zašto baš ti, što misliš?“ Djevojčica ne odgovara. Smiješi se nestašno i pakosno u kameru. Slika se zamrzava.

Preko djevojčičinog lica natpis, prikladno ružičast i djevojački: PERLA.

ŠTREBERICA MARIJA: Ne, ne. Ne. Krivo, Marija. Nije to ipak njezin font. *(uređuje video, briše natpis i pokušava s drugačijim stilom)* Mislim da za nju više odgovara... *(nađe gotički font sasvim prikladan za npr. film o Draculi)* Da, možda ovo. Totalno ju vidim kako pije krv žrtvama. Ne. Svejedno neću ni taj font. *(izbriše sasvim Perlu pa se okrene kao da je tek sad uočila publiku. Upali svjetlo na radnom stolu, osvjetlivši si lice)* Ćao, ekipa. Da, oke, znam da vi zapravo ne postojite. Ja vas izmišljam u svojoj glavi kad sam sama i usamljena u svojoj sobi ili negdje drugdje. Užasno me zabavlja zamišljati da sam voditeljica vlastitog *showa*, ili TV serije, ili serijala na YouTubeu, i prikazivati tako sve što se oko mene događa. Jeste li primijetili da tek kad uokviriš svoj život, počneš shvaćati koliko je zapravo lud? Kao da ga je netko drugi izmislio. Osim toga, treba i meni nekad netko kome ću reći sve, baš sve što ne smijem priznati čak ni svojem najboljem prijatelju ili Mami. I zato, drago mi je upoznati vas, ja sam Štreberica Marija. Tu sam titulu dobila još kad sam bila curica. Da, ja sam vaša voditeljica *kriperica*. A koga *kripam*? *I represent you...*

Okrene se natrag i krene vrtiti slajdove, koji sad prikazuju rast i razvoj djevojčice sa snimke, uglavnom kroz selfieje s društvenih mreža.

Perla. Ide sa mnom u školu već dugi niz godina. Od osnovne pa do sada, posljednjeg razreda gimnazije. Od kolijevke pa do groba, najveće ti traume ostavlja đaćko doba.

Perla je moja generacija, ali nikad se nismo puno družile. Ja ju samo volim anksiozno promatrati izdaleka, kao nesiguran alkos koji visi na šanku u pola tri ujutro u birtiji *slash* disku.

Lijepa, jelda? Eterična, neuhvatljiva. Svi su zaljubljeni u nju. Uključujući mene.

Opet se okrene prema publici.

Kužite što mislim? Jako je dobro da ste izmišljeni. Vi ste idealni prijatelji. Nema šanse da me *šejmate* pred očima javnosti.

Perline slike izgledaju čak i malo previše umjetnički, atmosferski, urbano, uz neonska svjetla u pozadini.

Kao što vidite po uzorku, Perlini *selfieji* i ostale fotografije ne pokazuju tipičnu popularnu curu. Nema umjetne nokte, Kim Kardashian šminku, ne pegla kosu, ne izbacuje u prvi plan...

određene dijelove tijela. A ipak su svi opsjednuti njom, čak i najsiroviji frajeri koje znam. I zato mi je tako teško razgovarati s njom. Uvijek se sve svede na... (*ustane i pogleda oko sebe*) Da, hm, treba nam promjena mjesta radnje, da biste se bolje upoznali s likovima priče, to je potrebno u svakoj ekspoziciji. Dajte mi svjetlo!

Upale se sva svjetla i dolazi do promjene scenografije. Marijina soba odjednom postaje učionica. Marija sjeda u klupu, a kraj nje njezin prijatelj Kay.

ŠTREBERICA MARIJA: Ovo je Kay. On je moj najbolji prijatelj otkako znam za sebe –

Na projekciji se pokaže slajd Kaya i Marije u predškolskoj dobi u dječjem gumenom bazenčiću. Nacerena mala Marija, kojoj fale prednji mliječni zubi, grli vrlo čupavog malog Kaya koji je iz nekog razloga na rubu plača.

- prošli smo zajedno sve horore djetinjstva –

Nešto stariji Kay, jednako čupav, i Marija na školskoj priredbi za Valentinovo, u crvenim džemperima, okruženi kičem papirnatih crvenih srca. Kay natmuren svira gitaru, a entuzijastična Marija s paž frizurou i ovaj put fiksnim aparatićem na zubima stoji ispred mikrofona i očito čita nešto s papira - možda vodi priredbu.

- kao i nesmiljene promjene ranog puberteta –

Kay i Marija u hotelskoj sobi na razrednoj ekskurziji, krajem osnovne ili početkom srednje škole. U ovom periodu odrastanja okruženi su hektolitrama alkohola, a ne srcima. Žgoljavi, još uvijek dječjački izgledajući Kay u evidentno je punk fazi, grli Mariju i krevelji se u kameru, a Marija nosi Bikini Kill majicu i sjevremensku paž frizuru. Najveća promjena paradigme sastoji se ipak u tome što sad Marija djeluje kao da joj je neugodno, dok je Kay puno više u svom elementu.

- i napokon smo nekako došli tu gdje smo sad, do praga odraslosti. Samo što Kay odrasta s više stila nego ja. Pubertet je to dobro odradio za njega.

Fotografija raščupanog bljedunjavog Kaya u noćnom izlasku, s cigaretom u ustima i pivom u ruci.

Kay se naglo razvio u posljednjih godinu dana. Počeo je izlaziti s curama. Družiti se sa starijim, kul dečkima. Fura se na intelekt. To kod cura dobro prolazi. Ali samo ako si frajer.

Ugasi projekciju i pogleda Kaya koji leži s glavom u rukama na klupi i uopće ne obraća pažnju na išta oko sebe.

Tako se Kay nosi sa stvarnošću. Kroz cijelu je srednju školu prošao praveći se da spava na klupi.

Kay dignu glavu.

KAY: Ti opet pričaš neku priču, jelda? Kao kad smo bili mali. Uvijek si pričala priče. Sjećam se ja dobro. Napraviš pet-šest krugova oko bazena, trčiš i pričaš sama sa sobom, uvijek izmišljeni likovi, neke drame... Tako i sad.

Zvono za početak sata. Razredni kolege Kaya i Marije upadaju u učionicu. Do njih dolaze Hana i Roko.

HANA (*nagne se nad Kaya i pokaže mu nešto na mobitelu*): E Kay, kako si, jesi opet napušten haha, slušala sam jučer onaj bend koji si mi slao, prejaki su, koja *tripčuga*, bilo mi krivo da nemam gljive –

ŠTREBERICA MARIJA (*rola očima*): A te njezine gljive mogu biti jedino šampinjoni. Ovo je Hana koja inzistira da se njezino ime piše Hanna. *Seriously*, ta je amerikanizacija kulture totalno upropastila ljude. Hanna je zaljubljena u Kaya kao guska i onda se trudi voljeti sve što i on voli. Svaki bend, film, vrstu hrane, boju vezica na patikama koju on preferira trenutno, na to uvijek brije i ona. Ili se pravi da brije ne bi li ju on primijetio.

HANA: E Kay, znaš tko mi je *lajkao* fotku na kojoj si ti?

ŠTREBERICA MARIJA: Ima taj sjaj u očima svaki put kad su bitni ljudi u pitanju. A Kaya na *story* stavlja u prosjeku pet puta tjedno. Ja bih tražila zabranu prilaska na njegovom mjestu, ono, ja kad sam u nekog očajnički zaljubljena, ja bar diskretno *stalkam*, ova nema srama.

HANA: Perla! Perla mi je *lajkala* tebe, gle, ne možeš vjerovati da takva jedna običnjača *lajka* alternativca... Vjerojatno misli da to radi iz sažaljenja spram nas jadnika...

KAY (*umjereno zabavljen*): Zbilja? Daj da vidim.

Uzima joj mobitel dok se Hana topi od sreće. S druge strane Marije se nalazi Roko.

ROKO: Ljudi, imam trač o Perli. Znae gdje je bila za vikend? S nogometašima na treningu. Zapravo, poslije treninga. Što mislite koliko dugo su svi skupa trenirali?

ŠTREBERICA MARIJA: Fuj, Rocky, odvratani si, daj začepi. (*aparte*) Rocky nije zadovoljan sobom. Ima etiketu da nije dovoljno muško, sitan je, ne ide mu nogomet, ne ide mu s curama... Zato su ga i prozvali Rocky. I onda se iskaljuje na ljudima tako što prenosi ili čak sam izmišlja najružnije tračeve.

ROKO: Ozbiljno, ljudi, cura si je sad već dobro osigurala reputaciju, mislim da će se njezin *hashtag* probiti na vrh u internetskoj grupi – da, baš tako, upravo ONOJ internetskoj grupi u kojoj se nitko poštovanja vrijedan ne želi naći...

ŠTREBERICA MARIJA: Rocky, daj se makni, početak nastave.

ROKO: Dobro, što si tako agresivna. (*njoj iza leđa*) Muškaračo.

Zvono za početak nastave. Svi se ustroje u klupe. Marija se okreće oko sebe.

ŠTREBERICA MARIJA: Stvarno, gdje je Perla? Još je nema.

KAY (*podsmješljivo, ali ne spram Marije nego općenito*): A zašto? Nećeš valjda sad i ti tražiti njezin autogram.

ROKO: Marija!

ŠTREBERICA MARIJA: Što je?

ROKO: Znaš da si i ti u grupi?

ŠTREBERICA MARIJA: Kojoj – kojoj grupi?

KAY (*sad se i on okreće*): Što pričaš ti?

Zvuk obavijesti na mobitelu. Marija otvara poruku. Mrak opet pada oko nje i osvjetljuje ju samo ekran. Vidno problijedi. Na projekciji se kratko pojavi snimka školske zgrade koja se urušava uz zaglušnu tutnjavu.

KAY: Jesi dobro?

Erupcija je gotova. Marija se digne i napusti učionicu. Kay uzima njezin mobitel u ruke i namršteno gleda u ekran.

ROKO: Hej, Kay? Znaš i sam da su ju zvali štreberica Marija već godinama? E pa, više neće. Probaj pogoditi kako sad glasi njezin *hashtag*.

roast

Paljenje neonskih svjetala oko velikog križa na zidu učionice. U prostoriju ulazi Vjeroučitelj u bijelom sakou, kao propovjednik s američkog Juga. Govori u mikrofonski. Slijedi ga elektronska glazba.

VJEROUČITELJ: Hvaljen Isus i Marija! Da vidimo – tko nije bio na najboljem provodu prošlog vikenda? Velikom tulumu u jedinoj kući koja nešto znači: kući Božjoj? Dignite ruke tko je bio! Da vas vidim! Ruke gore tko ne želi gorjeti u vatrama pakla!

Tko nije bio, neka ga *roasta* oganj vječni! (*smije se*) Ja sam bio, i samo zato utekoh da vam javim – bilo je fenomenalno!

A tko nije došao na ovaj sat vjeronauka, on je tako nisko pao da njega stvarno čeka plač i škrgut zubima. Janjčići moji, vi znate da je vjeronauk sada postao O BA VE ZAN predmet!

(*tiše i opasnije*) Da, da. Oh, vi mislite da je to samo maštarija, ali i maštarije često postaju stvarnost. Samo, netko mora izabrati koje će se obistinirati, a koje neće. Misлите da nema privilegirane mašte? Grdno se varate. Nije tako, ne u ovoj zemlji koja je ipak još uvijek puna pravedničkog božjeg srama.

Ništa od onih poganih sanjarija o... (*kao da će povratiti*) građanskom odgoju. Kao da vam trebaju oni da vam svaki tjedan govore o seksu. Budete li o tom slušali, sigurno ćete to početi raditi. Možda, u najgorem slučaju, i s pogrešnim spolom. A to bi stvarno bilo nešto čega se trebate sramiti.

Križ zatreperi i ugasi se. Vjeroučitelj nestaje.

šejm

Zvono za odmor. Kay je izletio iz učionice i traži Mariju. Marija šeće po školskom hodniku i zamišlja da manipulira prostorom i ljudima oko sebe, kao na uvodnoj špici neke tinejdžerske serije.

ŠTREBERICA MARIJA: Kao da sam na uvodnoj špici neke tinejdžerske serije. Ljudi moji, meni je popularna kultura toliko isprala mozak da ni ne mogu razmišljati drugačije. Znete li da u slobodno vrijeme često zamišljam kako bi izgledale Wikipedia stranice ljudi oko mene kad bismo svi bili likovi s televizije?

Bilo bi tako lako manipulirati događajima. Recimo, kad me netko maltretira, a maltretiraju me često...

Visok i mišićav sportaš koji se nađe pokraj nje u hodu uhvati je za stražnjicu. Marija ga s lakoćom nokautira. Sa strane stoji dvoje zlokobnih profesora i promatra prizor. Ona se okrene njima.

Ili, na primjer, kad vidim sadističkog profesora biologije S. i njegovog groznog prijatelja, profesora kemije M., u normalnoj se situaciji uplašim, odrvenim i postanem malena pred njima. Bojim se njihovih zajedljivih komentara i dobro biranih tišina između tih komentara. Ali sada tako lako mogu učiniti da postanu manje strašni –

Pucne prstima pa profesori zaplešu vrlo elaboriranu koreografiju na pjesmu YMCA. Prekine ih pred kraj refrena.

Patetično, dečki, ali bez brige, bit će bolje drugi put.

Gledaju ju prepadnuto.

Što sad tako zijate u mene?

Lecnu se.

Mrš. Rekla sam mrš!

Profesori pobjegnu.

I tako u svojoj mašti postajem moćna. Jedino što još nisam riješila je susret s njom –

Na drugom kraju hodnika, obasjana eteričnim svjetlom, pojavljuje se Perla. Hoda u slow motionu i sve se više približava Mariji... dok se odjednom light design ne izmijeni u običnu svakodnevicu. Potpuna promjena atmosfere, po prvi put od početka drame. U stvarnosti, Perla stoji ispred Marije smrznute od sramežljivosti i čeka da joj se Marija makne kako bi mogla proći.

Kay se u tom trenutku također nađe pokraj Marije.

KAY: Tražim te po cijelom hodniku. (*mahne joj rukom ispred lica*) Jesam te omeo u fantaziranju?

Kay tek sad uoči Perlu. Ona ih oboje odmjeri od pete do glave i udalji se.

ŠTREBERICA MARIJA: A i ti baš znaš kad naići.

KAY: Oh, oprost, jeste li bile usred važnog razgovora?

ŠTREBERICA MARIJA: Daj.

KAY: Oprost. Zapravo sam te tražio zbog onog na grupi.

ŠTREBERICA MARIJA: Ma ne opterećuj se tim uopće.

KAY: To je najveće moguće smeće od stranice. Daj pogledaj kako su se nazvali. *Trip to the Land of Shame*. Kao da su iz srednjeg vijeka. Nije ni čudo da je Rocky najveći fan, to samo kompleksaši i prate.

ŠTREBERICA MARIJA: Nije baš tako. Svi bar jednom dnevno pogledaju što ima u toj grupi.

KAY: Daj ne seri. Ja to ne gledam. Nikad.

ŠTREBERICA MARIJA: E pa ja gledam.

KAY: Ma zašto?

ŠTREBERICA MARIJA: Iz čistog mazohizma, eto zašto. Gadi mi se čitati i svejedno svaki put pogledam. Ali nema veze, mislim, ionako ljudi o meni već znaju sve što mogu znati. Mali je ovo grad...

KAY (*ogorčeno*): Zato i dođeš tako lako na stup srama.

ŠTREBERICA MARIJA: Misliš, web stranicu srama. Da se obranim, mogla sam jedino izmisliti da sam se ono, na ljetovanju seksala s nekim, i zato tog tipa nitko ne zna i nije čuo za njega. Samo, čudno je, znaš? Ne bih u tri života pomislila da ću se naći u toj ekipi cura. Podnaslov stranice je „*šejmamo* drolje i kurve“, nigdje ne stoji „*šejmamo* djevice s kojima se nitko ne bi ni seksao“, za početak...

KAY: Kad počneš koristiti takve riječi, znam da si uzrujana.

Stanu i on ju zagrlji.

ŠTREBERICA MARIJA: Čak mi je malo drago da je netko za mene ateisticu pisao da sam Bogorodica. To je skoro kao da su napisali da sam navijačica.

KAY: Prijavit ćemo ih.

ŠTREBERICA MARIJA: Ma da, hoćemo. Ionako su anonimni. Prijavit ćemo ih petsto puta, i onda će oni napraviti Put u zemlju srama vol. 501. Nema smisla.

KAY: Ne valja ti biti defetist.

ŠTREBERICA MARIJA: To nije defetizam. To je osjećaj za stvarnost. *Bullying* je svakodnevna pojava. Samo se odrasli ljudi s grižnjom savjesti mogu baviti *bullyingom* kao problemom i praviti se da ga mogu riješiti. (*Kay zausti da će nešto reći, ona ga prekine*) Gle, sutra ćemo već svi zaboraviti na to, ne? Idem dalje na sat, ideš ti?

KAY: Riješim jednu cigaru u WC-u pa dolazim. Jel OK da dođem kod tebe poslije nastave?

ŠTREBERICA MARIJA: Naravno. Mislim da mama opet naručuje kinesku.

Rastanu se. Kay zabrinuto pogleda prema njoj preko ramena, ali ona se ne okreće. Marija naizgled hladnokrvno nastavlja prema učionici, dok zapravo čita objave iz internetske grupe „Trip to the Land of Shame“.

stvarni život

Interijer se pretopi u Marijin stan. Marija sjeda za stol, za kojim se već nalaze Mama i Kay. I dalje je zadubljena u mobitel. Na stolu obilna gozba u vidu papirnatih kutija s naručenom hranom. Marijina mlađahna Mama je na drugoj čaši vina. Mama je neiskorišten potencijal.

MAMA: Marija. Mislim da ti je Internet potpuno uništio pozornost i koncentraciju na bilo kakav stvarni život.

ŠTREBERICA MARIJA: A što je to stvarni život, Mama? Vrlo diskutabilna tema. Znaš li ti koliko je stvarnosti u ovom mom mobitelu? (*okrene se da razbije četvrti zid*) Moja Mama je evidentno premlada za bilo čiju majku, na rubu ovisništva, i iz nekog razloga, daje najbolje savjete o međuljudskim odnosima koje ja nikad ne slušam. Zbilja, mislim da ne postoji aspekt mog života, stvarnog ili manje stvarnog, koji Sam Levinson već nije pokazao na televiziji.

MAMA: Pametnjakovička. U što sad gledaš dok večeramo?

ŠTREBERICA MARIJA: Oprosti što ignoriram ovu obilnu večeru koju si vlastitim rukama pripremila.

MAMA: Sreća tvoja da postoje blagodati dostave. Jer ja zbilja ne podnosim kuhanje i ne pada mi na pamet da se ikad pravim kako mi je to super.

ŠTREBERICA MARIJA: Mama, kuhanje nije nužno izraz podređenosti muškarcima i patrijarhatu, to je normalna radnja potrebna za svačiji opstanak...

MAMA: Dovraga i to što kažeš kad se meni u podsvijest odavno urezalo nešto drugo. Nego, reci mi ti, Kay, u što ona gleda na tom mobitelu, je li se konačno u nekog zaljubila?

KAY: Meni uporno tvrdi da nije. Sad gleda bolesnu grupu koju su sastavili anonimni srednjoškolci...

ŠTREBERICA MARIJA: Grupa posvećena „kurvama i droljama“ u školi. Ali i drugi se nađu unutra ako nisu baš prilagođeni. Recimo, ako se ne seksaš uopće, to se isto zna, i neće proći dobro kao ni ako se seksaš s puno ljudi. Pišu o tebi da si #forever alone, frigidna kuja, Djevica Marija...

MAMA: Mi smo većinski katolička zemlja, to bi kod nas trebao biti kompliment. Jest da ga u svoje vrijeme baš ne bih zaradila kad sam s 18 imala trbuh do zuba...

KAY: Ali gledajte to ovako, barem niste otišli na abić –

ŠTREBERICA MARIJA (*aparte*): Abić je simpatičan naziv za abortus. Mene ne bi bilo ovdje da je Mama otišla na abić. Što možda i nije tako grozna solucija. Zapravo, hajmo glasovati što je Mama trebala napraviti prije 18 godina, kad je bila stara kao ja –

KAY: - zadržali ste ovo genijalno dijete, i odgojili ju gotovo posve sami, pa se još uvijek računate kao uzorna katolkinja i majka.

MAMA: Je. Mater Kuraž u najmanju ruku. Hoćeš sira?

KAY: Ne, hvala. Smijem li dobiti još ovog predivnog crnog piva?

MAMA: Smiješ. Ne previše. Ima ga u podrumu. Nemoj samo, molim te, pričati doma da sam ti dala da piješ. I ne zaviruj dolje po kutevima. Nerado čistim.

KAY: Bez brige. Moja će stara samo biti ljubomorna što nisam donio i njoj. Kao da joj nedostaje. *(ođe u podrum)*

MAMA: Nego, pile moje najslađe, ti bi meni rekla da ti se nešto događa, je li tako?

ŠTREBERICA MARIJA: Naravno. Znaš, Mama, da smo ti i ja kao neukusna verzija *Gilmoreica*. Uvijek ti sve kažem i brinem se kad si neodgovorna. Što je često.

Mama ju pronicljivo gleda preko čaše vina.

MAMA: Sviđa ti se netko popularan.

ŠTREBERICA MARIJA: Jesi li poludjela?

MAMA: Nemoj se praviti. Znaš dobro da to najčešće tako ide. Zatvorenim ljudima se uvijek sviđa ono što u sebi potiskuju. Sjećam se još uvijek jednog slatkog štrebera koji je bio užasno zaljubljen u mene u srednjoj školi...

ŠTREBERICA MARIJA: A tko nije bio zaljubljen u tebe, Mama?

MAMA: Malo tko. Samo, to nije dobro djelovalo na mene. Naučila sam se provlačiti isključivo na temelju šarma. Kasnije se pokazalo da šarm ipak nije dovoljan za dobar život i probitak. Zato uči kao i dosad i ne obaziri se na glupe komentare, a ako te netko javno ponižava, samo ti reci svojoj Mami –

KAY *(vratio se)*: O čemu pričate?

MAMA: Mojoj neodoljivosti, po običaju. *(gleda u Mariju)* Kad smo kod toga, znaš koga sam vidjela u gradu neki dan, Kay? Onu lijepu malu.

ŠTREBERICA MARIJA: Koju lijepu malu?

MAMA: Onu baš jako lijepu, zgodnu, privlačnu, nekako neprikladno seksi za svoju dob, onu kojoj je tata...

KAY: Aha. Znam na koga mislite.

MAMA: Znae, čiji je tata...

ŠTREBERICA MARIJA: Mama.

MAMA: No, njezin tata, da, znate za njezinog tatu.

KAY: Teško njoj s takvom obitelji. Možda da ju pitamo hoće li se mijenjati i uzeti jednog od naših neprisutnih očeva.

ŠTREBERICA MARIJA: Vidiš. Dobra ideja. Možda bismo trebali. Možda je stvarno dosta matrijarhata.

MAMA: Opravdani bunt prema autoritetu kanaliziraj tamo gdje treba. Na mene neće djelovati. (*slegne ramenima*) Ja provjereno nemam dušu, pa ne mogu imati ni grižnju savjesti. (*iskapi vino*) Idem po još jednu bocu.

Izrazito majčinski podraga Kaya i ode.

ŠTREBERICA MARIJA: Ali ni ti meni nešto nisi rekao, ha?

KAY: Kako misliš?

ŠTREBERICA MARIJA: Što je bilo u subotu navečer?

KAY: Ovu subotu? Ne sjećam se. Bio sam satran.

Otvara limenku. Iritantan zvuk koji traje.

oluja na otvorenom moru

Kay i dalje otvara limenku, ali oko njega se prostor mijenja, svjetla postaju prigušena, Korškolskih nasilnika ulazi u prostoriju. Na licima su im ratničke boje. Plešu. Ulazi i Perla, u bijeloj kratkoj haljini, vrlo seksualizirana. U skladu sa svojim imenom, perlicama je nakitila bademaste, stručno našminkane oči. Tinejdžeri se razmiču oko nje, baš kao i na snimci, možda ju malo i naguravaju u prolazu, ali nedovoljno da padne ili da ju izazovu da ona gurne nekoga zauzvrat. Pritajena, neprijateljska „šutka“.

KAY: Kad bih bio iskren, rekao bih ti što se dogodilo. Rekao bih ti da sam sjedio na *partyju*, nedaleko klavira u građanski urednom dnevnom boravku. Na tom boravku uvijek zavidim svom školskom kolegi iako znam da ne bih trebao. Sve unutra odaje dojam kao da je netko stvarno imao vremena i sredstava baviti se dekorom. Taj netko je uskladio boje. Stavio fotografije svoje djece na kamin, u američkom stilu. Nema puno knjiga na policama. Enciklopedije. Klasici koji su izlazili uz novine na kioscima. Ne smeta mi. Ispunio bih nečim boljim taj sterilan, gotovo prazan prostor, samo kad bih ga mogao imati.

Detalj koji me posebno zaokupio u toj kući, hladnoj poput nedavno sređene vikendice, bile su makete brodova. Jedrenjaka. Gledao sam u jedan tako dugo da sam shvatio da se nalazim na njemu. Ljudi oko mene su plesali, ali i parket na kojem su plesali se gibao. Zbog toga sam shvatio da smo sigurno dospjeli na jedrenjak, i meni se to sviđalo jer volim more, ali znam da sam bio i anksiozan jer sam se jako bojao da ne upadnemo u oluju. Znaš li ti što znači oluja na otvorenom moru?

Perla unatoč „oluji“ pleše sve bliže Kayu.

Lijevo od mene jedan je sumnjivi lik za kojeg znam da je odavno završio srednju navlačio curu iz 2.b. Izgledala je toliko mrtva pijana da sam se pitao zna li ona gdje se nalazi i je li se uopće sama dovela u to stanje, ili je to za nju napravio netko drugi. Htio sam ustati i pitati ju je li dobro, ali me još uvijek bilo strah da ću izgubiti tlo pod nogama. Bila me trta valova.

I tada je ona sjela preko puta mene i pitala me –

Perla sjeda ispred Marije, okrenuta Kayu. Marija ne vidi ni nju ni ostatak priviđenja.

PERLA: Jel te strah?

KAY: Da. Jako me strah.

PERLA: I mene tako bude strah. Onda moram šutjeti i sjediti i čekati da me prođe val anksioznosti. Jer ako se pomaknem ili učinim išta, možda počnem vrištati, ili se dogodi nešto drugo, jednako jezivo. Najviše od svega se bojim da ću, ako se prepustim, uspjeti izletjeti iz svoje kože. A istovremeno me to i privlači. Baš zato što me privlači, bojim se. Mislim da bi bilo potpuno zastrašujuće izletjeti iz vlastite kože. Ali kad god mi je psihijatar dao tablete, ja sam ih bacila u zahod.

KAY: Ja nisam ni otišao kod psihijatra. Što da mu kažem? Da imam napade panike jer je moja stara alkoholičarka i u svakom trenutku može izgubiti posao, a ako se to dogodi, sve odlazi do vrata? Bilo bi mi korisno da psihijatar mene plati jer mu dolazim na seansu. Onda bi mi pomogao. Ali tebi ne treba takva pomoć, jelda? Ti si bogata.

PERLA: Mrziš me zbog toga?

KAY: Nemam ja to u sebi da nekog mrzim.

PERLA: Stigneš razviti. Nije prekasno. Recimo, kad bi znao što će se dogoditi noćas, onda bi me možda mrzio.

KAY: Što će se dogoditi? Reci mi.

PERLA: Vidiš onu ekipu tamo? Nogometaši. Ja ću za nekoliko minuta otići se zabavljati s njima. Već sad gledaju što uopće radim ovdje s tobom. Otići ćemo piti na igralište iza škole.

KAY: Zašto bih te mrzio zbog toga? Osim što misliš da sam niža vrsta, ali ne mrzim te ni zato. Svejedno mi je.

PERLA: Meni se čini da ćeš me sigurno mrziti. Iako ne znam hoću li išta napraviti. Mogla bih s jednim od njih. Malo ćemo se ljubiti u nekom mračnom uglu. Možda će me probijati prstima, i to će biti to. Ali sutra će na grupi pisati –

Kor školskih nasilnika prestane plesati i stane u formaciju. Međusobno si upadaju u riječ dok im se glasovi ne pomiješaju u kakofoniji.

KOR ŠKOLSKIH NASILNIKA: Bio je *gang bang*, ako mi ne vjerujete, provjerite joj koljena, potpuno su oderana, to nije zato što je *tomboy* koji pada na koljena, ona je kao švicarski sir, izbušena svuda, nevjerojatno je glupa, kao da ne zna da će oni pričati, kao da ne zna da ćemo svi znati, i to se ne događa u sigurnom prostoru, to nikad nije u nečijem velikom krevetu u spavaćoj sobi njegovih roditelja kad odu na vikend negdje, ne, to je uvijek vani, kraj ciglenog zida, u mraku parka, iza crkve, na parkiralištu trgovačkog centra, u grmlju kod igrališta, uvijek preko puta kuća u kojima žive odrasli ljudi, ljudi koji onda mogu čuti što radi neka cura koja je jedva punoljetna, koja je navodno punoljetna od svoje dvanaeste godine, i ljudi slušaju, da znate da to rado slušaju, samo sam iznenađen što nije trudna, i nema nju samo jedan nego ju imaju svi oni, znaš što u povjerenju i mi bismo zapravo htjele da nas oni imaju, ali ne tako, ne tako da svi znaju, zašto se ona pravi posebna? što misli tko je? nije ni lijepa!

ima štakorski osmijeh i ružan nos i slabu bradu i preveliku guzicu i salo di ne treba i baš nikakve sise vrijedne pozornosti i nekako uspijeva istovremeno biti i debela i anoreksična, ali tako je puna sebe, neopisivo puna sebe, kao da je iznad svih, kao da je bolja, ma što se pravi, ona nije kraljica naturalne zabave, ona je samo kraljica svih drolja, i tko joj kriv kad nije pazila, tko je njoj kriv što nije dvaput razmislila, što se nije predomislila dok je još mogla, pogledaj ju, lijepa i glupa, nema tu druge dimenzije, hej a zašto priča s onom sotonjarom, da, nije ni meni jasno, čuo sam da se on jako drogira, on je isti kao i svoja stara, stara mu je luđakinja, haha ovo je urnebesno, kakav trač, puknulo me kao *speed*, koja dobra priča, čim čuješ, brzo ti se dignu, al brzo ti se i spusti, znaš što, kad sam *high*, postajem vidovit, kužim razvoj događaja, hoćeš se kladiti da će kuja i njemu sjesti na –

Nagli rez jer Marija dozove Kaya natrag u stvarnost. Ponovno u Marijinom stanu.

ŠTREBERICA MARIJA: Netko je napisao na grupi da se Perla malo družila s nekom sotonjarom u subotu na tulumu. Reci mi sad iskreno i ne muljaj jer smo prijatelji od naše pete godine, otkako si sa svojom starom doselio u ulicu iza moje zgrade. Jesi li to bio ti?

KAY: Jesam, bio sam ja. Pozvao sam ju na gadan obred koji uključuje ispijanje krvi djevaca. Možda drugi put i tebe pozovemo.

ŠTREBERICA MARIJA: Nikakve koristi od tebe.

KAY: Kažem ti, bio sam satran. Ništa ti ne mogu prepričati, jer ništa nisam ni vidio.

Zavali se na kauč sa svojim pivom kao da time okončava raspravu.

MAMA (*vratila se s vinom*): Djeco, ja ću pustiti neku glazbu. Tulumari mi se.

ŠTREBERICA MARIJA: Dobro, ima li kraja ovom teroru?

Mama pusti glazbu s mobitela, ne previše različitu od one s tinejdžerskog tulumu. Počne se gibati u ritmu. Povuču Mariju na noge, ali ona ne želi.

KAY: Ma daj, zafrkavaj se malo. Pleši sa svojom Mamom.

ŠTREBERICA MARIJA: Neću. Ne volim plesati.

MAMA: Marija, ne budi *partypooper*. Kod kuće si. Tu te barem nitko ne vidi kako plešeš.

ŠTREBERICA MARIJA: Idem u sobu.

Istrgne joj se. Mama slegne ramenima. Pleše do fade-outa. Kay ju rezignirano promatra.

previše crnog

Kad se iz mraka ponovno počne pomaljati nešto svjetla, ispostavi se da je to onaj isti križ iz učionice. Vraća se Vjeroučitelj u punoj snazi. Ovaj put mu je Kay direktna meta.

KAY: Što? Gdje je Mama? Marija? Izgleda da sam zaspao.

VJEROUČITELJ: Čuješ li me? Vidiš li me, Aleksandre? Kad si zadnji put bio na misi, Aleksandre?

Ne voliš kad te tako zovem? Izmislio si za sebe novo ime. Američku verziju sebe. (*drekne u mikrofon*) AMERIKA! („Amerika“ *odzvanja kao jeka*) Donijela nam je ta zemlja i nekih dobrih stvari, nećemo si lagati. Treba znati razlučiti žito od kukolja.

Ali ti baš voliš biti loše sjeme. Misliš da je to hrabro, buntovno, misliš da imaš svoj stav, je li tako? Nijedan stav koji imaš nije tvoj, sve ti je nametnuto. Sve ti je netko drugi prelio u glavu, a ti upijaš, i misliš da će ti tvoja iluzija znanja i nadmoći pomoći. Ne shvaćaš da je bolje da budeš siromašan duhom.

Vidio sam što crtaš po marginama svojih bilježnica. Vidio sam tvoje omiljene simbole. Misliš da mi nije promaklo što slušaš, što čitaš, što gledaš? Perverznu, izopačenu, nakaradnu umjetnost. Ispisuješ ime Aleistera Crowleyja po bilježnicama, to je tvoj guru, je li tako, Aleksandre? Shvaćaš li da je to poremećeno? Zar ti ne pozli od upijanja tolikih okrutnosti?

KAY: Mislio sam da je prošlo vrijeme sotonske panike.

VJEROUČITELJ: Oh, nikad nije dovoljno sotonske panike, nje je uvijek premalo. Ti čitaš pogrešne knjige, slušaš pogrešnu glazbu.

Ne bojiš li se Njegove teške palice? Samo bježi od Njega, nećeš stići daleko. Tvoj nebeski tatica te čeka.

KAY: Neka nastavi čekati, ja idem.

Kay ustane i krene iz prostorije, ali njegov je hod prespor, a noge otežale.

VJEROUČITELJ: Nebeski tatica te čeka! Možeš trčati, možeš se sakriti, ali ne možeš pobjeći! Tvoj nebeski tatica te čeka!

Kay uspije izaći van i nađe se na igralištu gdje se Marija njiše na ljuljački. Sjedne na drugu ljuljačku kraj nje, još uvijek malo blijed i obliven znojem. Marija ne primjećuje što mu je jer je zadubljena u svoje misli.

ŠTREBERICA MARIJA: Misliš li ti ikad da je netko drugi napisao tvoj život? Da netko njime upravlja, kao u videoigrici?

KAY: Marija, ja ne vjerujem baš u Boga i ti to znaš. Nitko ne upravlja ničime.

ŠTREBERICA MARIJA: Ma ne, ne mislim na to. Zamisli, možda je sve simulacija. Naše živote piše neki tridesetogodišnjak prisjećajući se svoje mladosti. Kroz nas rješava svoje probleme, recimo, tko zna tko si ti zapravo u njegovoj glavi...

KAY: Ja mislim da ćeš ti u svojoj glavi ubrzo prolupati ako nastaviš brijati na takve stvari.

ŠTREBERICA MARIJA: Lako moguće.

KAY: Ali možda ću i ja. Sjećaš li se onog Vjeroučitelja iz osnovne škole?

ŠTREBERICA MARIJA: Onog koji je pričao nebuloze? Kako ga se ne bih sjećala.

KAY: Znaš da ga sanjam ponekad? Iza njega je isti ogroman križ iz naše učionice za vjeronauk. U tim snovima, uvijek me iznova provocira zbog mog imena i prezimena.

ŠTREBERICA MARIJA: Da znaš, moji su snovi uvijek ili strašni ili samo strašno glupi. Nikad ne sanjam normalno.

Zvono za početak nastave.

ŠTREBERICA MARIJA (*ustane*): Moramo ići. Dođi.

Kay pokušava ustati i shvati da ne može. Kao da je zabetoniran, doslovno.

ŠTREBERICA MARIJA: Kay, ustani. Ustani. Hodaj. Koji ti je vrug?

Kay ne može. Paraliziran je. Počne hiperventilirati.

ŠTREBERICA MARIJA: Kay, što ti je?

Kay se budi na Marijinom kauču, obliven znojem. Nema nikakvih ljuljački. Nema nikoga. Samo ostaci večere koje nitko nije pospremio. Uspravi se i sjedne.

KAY: Možda sam popio previše tog crnog piva.

Krene rasprijeti stol. Fade out.

U mraku ide projekcija još jedne snimke. Ovaj put odrasla Perla, ispred zida, našminkana, raspuštene kose. Muški distorzirani glas razgovara s njom.

GLAS: Kako se zoveš?

PERLA: Zovu me Perla.

GLAS: Koliko imaš godina?

PERLA: Dvadeset i dvije.

GLAS: Lažeš.

PERLA: Ne sviđaju ti se dvadeset i dvije? Hoćeš da imam dvanaest? Može. Imam dvanaest.

GLAS: Misliš da se radi o tome što se meni sviđa?

PERLA: Pa naravno.

GLAS: Pogodila si.

PERLA: Nije bilo teško.

GLAS: Hoćeš napraviti to što tražim od tebe?

PERLA: Možda.

GLAS: Volim kad se praviš da si neposlušna.

Ona mu ne odgovara, gleda ga, spušta naramenicu haljine (i dalje joj se vidi uglavnom lice), pokriva rukom kameru. Kraj snimke.

srčani udar

Zvono. Školski hodnik za vrijeme odmora. Marija se nagurava kroz rijeku svojih kolega, buljeći po običaju u mobitel. Hana ju sustigne.

HANA: Hej Marija! Imaš sekundu vremena?

ŠTREBERICA MARIJA: Imam. Evo, prošla je ta sekunda.

HANA: Ne budi zajedljiva, ima nešto što moram prokomentirati s tobom.

ŠTREBERICA MARIJA: Hana, neću ti ukrasti Kayjev stari košarkaški dres iz njegove sobe. Pogotovo što njegova mačka spava na njemu, imat ćeš više njezinih dlaka nego njegovih...

HANA: Ne, ne, nije to, jesi li čula za Perlinu snimku?

ŠTREBERICA MARIJA: Kakvu snimku?

HANA: Neku opaku snimku koja kruži po grupama, ali ne po ovoj glavnoj s droljama, nego nekim ekskluzivnijim muškim grupama. Rocky kaže da ju je vidio, samo, ne smije je slati dalje. To drže stariji dečki i ne daju ostalima. Zaštićeno je lozinkom. Zato sam se pitala jesi li ti možda ipak uspjela *stalkati* nešto, pa da podijeliš sa mnom...

ŠTREBERICA MARIJA (*zastane uvrijeđena*): Zašto bih ja, pobogu, *stalkala*? Zašto bih se ikad bavila tuđim životom?

Hana malo zastane kao da je htjela reći „jer nemaš svoj“, ali prešuti. Marija je primijetila njezinu misao.

HANA: Ma daj, molim te, Marija. Nisi ti puno drugačija od svih nas, samo se praviš. I ti si znatiželjna, s punim pravom, kao i mi ostali. Pritom znam da ne voliš Perlu, nitko od vas štr... mislim, pametnih ljudi iz škole ne voli takve kao što je ona.

ŠTREBERICA MARIJA: Lijepo si to povezala. A što će tebi njezina snimka?

HANA: Gle, moglo bi se nekome pomoći ako saznamo. Priča se da ju je snimao neki stariji tip. Nešto gadno je tu u pitanju. Ta je cura ozbiljno autodestruktivna. Tko zna u što se uplela i tko je taj lik zapravo i koga još sve snima.

ŠTREBERICA MARIJA: Aha, znači, ti imaš altruistične razloge.

ROKO (*ubaci se*): Hello! Koga komentirate vas dvije?

ŠTREBERICA MARIJA: Baš nikog. Tražimo Kayja, Hana ga želi zamoliti da joj pokloni svoju znojavu majicu s tjelesnog.

HANA: Pitala sam ju za snimku, Rocky, koju mi ti ne želiš dati, a navodno si je pogledao.

ROKO: Nije to za vaše djevojačke oči. Previše je HC.

ŠTREBERICA MARIJA: Malo podcjenjuješ djevojačke oči.

HANA: Da, a i Perla je djevojka, zar ne?

ROKO: Perla samo ima obličje djevojke, ustvari je nešto kao čovjek gušter. Ispod te kože, ona je demon. Znae kako znam?

ŠTREBERICA MARIJA: Roko, ne sluša nam se o tvojim vlažnim snovima baš trenutno.

ROKO: Dokaz vam leži u tome što Perla upravo priča s glavnom sotonjarom. Pogledajte.

Ravno ispred njih stoje Perla i Kay udubljeni u razgovor. On joj predaje neku knjigu. I drugi učenici su primijetili, okreću se i šapuću.

KOR ŠKOLSKIH NASILNIKA: Vidi, vidi, imamo novi par, tko bi rekao, Perla opasno *downgradea*, past će na hijerarhijskoj ljestvici, neće, neće, neće imati kad, on će ju prinijeti kao žrtvu vragu, ja bih da mene prinese, mali je baš zgodan, pričaš gluposti, nema to veze, zar ne znaš, mora biti stariji od nje bar deset godina da bi vrijedio, ili igrati nogomet, a ni tata mu nije mafijaš, a ne, hej, čekaj, zaboravili smo, ne znamo uopće tko mu je tata, za početak, ha ha...

HANA: Ne vidim dobro odavde. Jel on to njoj daje knjigu koju je napisao onaj luđak... zove se nekako kao vrana?

ŠTREBERICA MARIJA (*oči su joj nestale u glavi od kolutanja*): Misliš na Aleistera Crowleyja.

HANA: Svejedno. A meni nikad ništa nije htio posuditi! Uvijek je govorio da ću mu napraviti uši na knjigama. Zato može dati ovaj... ovaj...

ROKO: Ima nekoliko prikladnih riječi na grupi *Trip to the Land of Shame*, hoćeš da ti ih dobacim?

HANA: Pogledaj ju kako trepće okicama. Samo što se ne nabije na njega. Sad je, kao, promijenila ukus, treba joj alternativac da svojim ulizničkim prijateljicama može reći da je probala i to... Kraljica matica.

ŠTREBERICA MARIJA: Naporni ste. Pustite ih oboje na miru.

HANA: A ti nisi ljubomorna?

ŠTREBERICA MARIJA (*lecne se*): Na kog?

ROKO (*pozorno je promatra*): Pa na Perlu, Marija. Na koga drugoga?

HANA (*sad evidentno ljubomorna na Mariju koliko i na Perlu*): Da. Ipak je Kay tvoj najbolji prijatelj još od vrtića.

Marija odšeta od njih i demonstrativno krene prema Kayju i Perli, no njezin hod postaje spor kao u Kayjevom snu.

ŠTREBERICA MARIJA (*opet aparte dok svijet oko nje usporava*): Naravno da im nisam mogla prići. Ne mogu ja razgovarati s njom. Nikad se neću usuditi i nikad se neću suočiti s tim tko sam zapravo. Barem ne dok sam u srednjoj školi. Ali što Kay radi s njom? Je li moguće da joj ni on ne može odoljeti? Onda to znači da je sav njegov cinizam pao u vodu. Da je to bila fasada, a ustvari mu se sviđala cijelo vrijeme kao i svima nama. Ajme, kako lako padnemo. Kako smo površni i prozirni. Ili njih dvoje stvarno samo razmjenjuju knjige?

Mrak pada na sve osim na Kaya i Perlu, koji su u vlastitom snopu svjetla, i Mariju koja je u svom.

Ne mogu si zamisliti da cura kao što je ona ima neke dobre namjere s mojim najboljim prijateljem. Nema šanse da joj se sviđa. Možda joj se sviđa samo zato što je postao zgodan. Možda se sve uvijek svodi na fizički izgled. Što je poražavajuće. A opet, zašto se meni sviđa Perla? Zato što vjerujem da u njoj ima nešto više od pukog fizičkog izgleda, ili se zavaravam da ima jer mi se sviđa njezin izgled? Uh, previše analiziranja.

Zastane.

Čekaj malo. Što ona radi?

Perla se upravo nagnje prema Kayju da mu nešto šapne. Marija na korak do njih stane kao ukopana. Perla stavlja ruku Kayju na prsa. Zatim mu probija prsa i lakom kretnjom vadi njegovo pulsirajuće, krvavo crveno srce.

Ne! Što mu radiš? Perla, što mu radiš?

Perla se okreće, kao da ju je dosad slušala, iako se pravila da ju ne vidi. Gleda Mariju u oči, smiješi se. Kay se također okreće, smiješi i gleda Mariju.

PERLA: Ovo je za tebe, Štreberice Marija.

Počne jesti Kayjevo srce. Krv joj kapa s usana.

ŠTREBERICA MARIJA: Joj, ne. Ne, ne, ne, Marija! Ovo je tvoja glava. Opet imaš intruzivne misli i dobro ti je Mama rekla da previše *bindaš* *Game of Thrones*. Dosta!

S njezinim „dosta“ prizor se prekida. Vratili smo se u stvarnost. Perla upravo napušta Kayja držeći knjigu koju joj je posudio. Sad se tek vidi da se uopće ne radi o Aleisteru Crowleyju nego knjizi s područja povijesti umjetnosti na kojoj velikim slovima piše Nadrealizam. Marija se približi svom prijatelju, koji izgleda dobrano hipnotiziran.

ŠTREBERICA MARIJA: Okej. Što je ovo bilo?

KAY (*potpuno odsutan*): Ha?

ŠTREBERICA MARIJA: Pojela ti je srce kao Daenerys Targaryen.

KAY: HA?

ŠTREBERICA MARIJA: Rekla sam: što je ovo bilo?

KAY: Dao sam curi knjigu.

ŠTREBERICA MARIJA: Da, pa, otkada ti Perli posuđuješ primjerke iz svoje biblioteke? Mislila sam da izbjegavaš posuđivati ljudima jer ti, pod a) nikad ne vrate knjige ili ih, pod b) vrate ali, zamisli, nedovoljno očuvane.

KAY: Da, ma, nema veze. Ova joj baš treba za prijamni, a ja sam je već dovoljno uništio, toliko sam je čitao. (*okrene se Mariji sa sjajem u očima*) Znaš, ona ti razmišlja da upiše likovnu akademiju...

ŠTREBERICA MARIJA: A da? Otkud ti to znaš?

KAY: Pričali smo neki dan u izlasku. Bilo je pred jutro. Oboje smo bili pretriježni, dok skoro nitko drugi nije, i onda nas je to tako smorilo da smo počeli međusobno razgovarati. Prošli smo svakakve teme. Znaš, ona je totalno kul zapravo. Većina stvari koje idioti po školi pričaju o njoj su laži. Čista zavist.

ŠTREBERICA MARIJA: Zašto ti meni nisi rekao da ste pričali?

KAY: Joj, kao policija si. Vidi, taj problem je vrlo lako rješiv. Da ponekad izađeš van umjesto što se doma duriš, družila bi se i ti s nama i skužila da je cura potpuno normalna. Ali kad ti briješ da ne znaš plesati...

ŠTREBERICA MARIJA (*natmureno*): Ne brijem. Ja zbilja ne znam plesati.

KAY: Marija, može velika tajna svemira? To ti ionako nitko ne gleda.

ŠTREBERICA MARIJA (*izlance se*): Mene uvijek svi gledaju.

KAY (*iznenađeno ju pogleda*): Oho?

ŠTREBERICA MARIJA: Nisam tako mislila.

KAY: Ne znam. Možda jesi. Tko zna što je u tvojoj glavi. Sve me plaši što bih tamo mogao naći. Ti si ta koja meni nikad ništa ne govori. Uvijek moram čupati iz tebe emocije kliještima...

ŠTREBERICA MARIJA: Vidim da si ti danas dobro raspoložen. Toliko nisi brbljao od svog jedanaestog rođendana kad si popio puno dječjeg šampanjca i mislio da si pijan.

KAY: Da? Istina, čudno se osjećam.

ŠTREBERICA MARIJA (*koluta očima*): Jel?

KAY (*posvrbi se po prsima*): Aha, nešto me steže u grudima. Misliš da sam premlad za srčani udar?

led ovdje unutra

Marija i Kay se razdvajaju. Promjena svjetala. Elektronska glazba. Marija u svojoj sobi, pred ogledalom, pod fluorescentnim svjetlima. Kraj nje je Mama koja joj pomaže da odabere što će odjenuti. Na vješalici pokraj njih haljine. Ružičaste, djevičanski bijele, pufaste, točkaste, posute šljokicama, naborima, volanima, prepune tila, čipke, satena, mašni, ukrasa svih vrsta. Nježne, pastelne, djevojačke. Toliko djevojačke da su agresivne.

ŠTREBERICA MARIJA: Mama, ne sviđaju mi se te haljine koje mi daješ. Ti želiš da ja budem lijepa kao ti, a ja to ne znam. To nisam ja.

MAMA: Lupetaš bezveze. Uopće se o tome ne radi.

ŠTREBERICA MARIJA: Svejedno. Ne želim to nositi.

MAMA: Probaj barem ovu.

ŠTREBERICA MARIJA: Drugi put.

MAMA: Pretjerano se opterećuješ ljepotom. To je potpuno fiktivan koncept. Nitko o ljepoti ne razmišlja više od tebe.

ŠTREBERICA MARIJA: Molim te, prestani me gnjaviti.

MAMA: Marija, bliži se datum maturalne zabave, morat ćeš obući nešto malo svečanije. Ne možeš ići u T-shirtu i trapericama.

ŠTREBERICA MARIJA: Maturalna zabava je glup američki običaj i ne želim participirati u njemu.

MAMA: Pa što onda? Sve serije koje ti gledaš glupe su i američke.

ŠTREBERICA MARIJA (*poklopi uši i čučne*): Možda zato i osjećam toliki pritisak.

MAMA: Da. Kad osjeća pritisak, Marija pobjegne. To je napravio i njezin tata, čim je osjetio pritisak. Bio je sa mnom, pobjegao i ostavio mi djevojčicu. S vremenom sam mu oprostila. Bio je premlad. Ipak mi pripadamo izgubljenim generacijama, osamdesetima. Ostali smo zbunjeni jer smo kao klinci doživjeli rat. Taj rat je označio prijelaz iz jednog sustava u drugi. Zato ne znamo tko smo. Zato ja nikad nisam odrasla, baš kao ni Marijin tata. (*otrese se na publiku*) Zašto me gledate tako? Osuđujete me? Oh, što mislite, da ja vas ne vidim cijelo vrijeme? Vidim sve vas. Sve vaše pokvarene male misli. Ne zaboravite da ja mogu biti i vaša Mama.

Podigne Mariju s poda i stavi joj ruke na glavu.

Ali ova ovdje me zbunjuje. Ima u njoj nešto što još nisam dokučila, što je ostalo skriveno mojem pogledu. Što ću saznati ako pročitam tvoje misli?

Iz mračnih kutova sobe pomalja se Kor školskih nasilnika.

KOR ŠKOLSKIH NASILNIKA: Ima li još ijedna djeвица u našoj školi? Zar to postoji? Kako to izgleda? Po čemu ih prepoznaješ? Kako ih detektiraš? Šire li one oko sebe neki poseban vonj, vonj neiskustva, vonj srama? Stvarno, djevice su kao jednoroz, jako ih je teško naći. U današnja vremena, gotovo nemoguće. Osim Štreberice Marije. Marija je naš jednorog. Naš slatki, mali, snježnobijeli jednorog, uplašen vlastite drugačijosti. Štreberica Marija, pogledajte ju, kakav zgodan primjerak, zaudara na nevinost na kilometre. Marija se nikad nije znala zabavljati, Marija nikad nije bila jedna od nas, Marija se nikad nije jebala, i nikad ni neće. Tko bi bio s Marijom? Zašto? Što bi netko tražio s Marijom, kad ona nije kul? Kad nije dovoljno hrabra da pije, puši, drogira se, seksa se, pleše do šest ujutro? Marija je jaka samo na riječima, ne i na djelima. Jadna mala štreberica djeвица Marija. Sigurno joj se sviđa netko popularan. Sigurno joj se sviđa netko kog smatra nedostižnim. Pogledajte, stopila bi se sa zidom da može. Pogledajte, živi u svojoj mašti, u svojoj glavi, u svojim najdražim serijama. Marija ne zna za blagodat stvarnog života. Ne zna što to znači koristiti svoje tijelo. Ne zna što to znači uživati u svom znoju. Ni tjelesni joj ne ide. Ni plesati ne zna. Nikad nije spavala ni sa kim. Marija ne zna uživati. Marija se ne zna zabavljati.

MAMA: Ja sam kriva što se Marija ne zna zabavljati. Ja sam se previše zabavljala i sad je moja kći pretjerano odgovorna. Pretjerano je odgovorna, jer ja nikad nisam bila. (*stegne ju oko struka*) Ali zato ti, Marija, možeš nešto što ja nikad neću moći. Dobila sam tebe. Zbog

toga nisam završila fakultet. A imala sam višak mašte, baš kao i ti. Znaš, bila sam jezivo talentirana. Talentirana za glumu. Talentirana za slikanje. Mogla sam biti velika. Zato ti imaš priliku proživjeti sve što ja nisam uspjela. Možeš otići u svijet i napraviti karijeru. Ti možeš biti umjetnica. Samo ako to želiš, možeš upregnuti svoju maštu u dobre svrhe.

MARIJA (*skloni njezine ruke*): Ja ne želim otići u svijet. Želim ostati u svojoj sobi.

KOR ŠKOLSKIH NASILNIKA: Što ćeš obući za maturalnu, Marija? Što ćeš obući, reci, da te znamo sprdati? Kako će ti stajati haljina? Hoćeš li plakati u WC-u kasnije kad svi budu pili i plesali? Kad vidiš kako su tvoji kolege sretni, popularni, lijepi i tako se dobro snalaze u društvu? Kad vidiš Kaya kako pleše sa...

Pojavljuje se Perla kao svjetlucava utvara pod plavičastim svjetlom.

KOR ŠKOLSKIH NASILNIKA: Tko će ti biti pratnja, Marija? Tko će ti predati ružu na školskom plesu?

Perla puhne šljokice Mariji u lice i prođe. Marija odsutno razmazuje šljokice po licu.

KOR ŠKOLSKIH NASILNIKA: Znamo mi tko. Nitko, nitko, nitko. Zato što si sama. Sama, usamljena, nevoljena. Čak te i tvoj vlastiti tata ostavio. Toliko si mu bila dosadna.

MAMA: Marija. Kad bi mi bar rekla u kog si zaljubljena. Nekad smo pričale o svemu. Sad mi više ne vjeruješ.

ŠTREBERICA MARIJA: Točno. Ne vjerujem više ni tebi, ni Kayju. (*pritisne ruku na prsa*) Netko mi je izvadio unutarnje organe i stavio led ovdje unutra.

MAMA: Kakve ti gluposti pričaš.

ŠTREBERICA MARIJA: Nema veze, Mama. Ionako je sve ovo samo san.

S kreveta uzme muški sako i hlače i počne ih navlačiti na sebe. Glazba sve glasnija. Kor pleše.

Kad se Kor malo razmakne, otkriva Roka i Hanu koji se također spremaju za maturalnu zabavu. Hana je obojala kosu u plavo, odjenula bijelu haljinicu, te je trenutno u procesu stavljanja svjetlucavih perlica na lice.

ROKO: Hana, ne misliš li da je malo očajno pokušavati biti netko tko nisi? Samo zato da se sviđaš dečku koji te ne doživljava?

HANA: Ne pokušavam biti netko tko nisam. Ovo mi se baš sviđa. Kay ima najbolji ukus. On tako pomno bira, u svemu. Osim toga, ja mogu biti tko god poželim. (*okrene mu se*) Ima li kakvih novih reakcija u grupi?

ROKO: Ništa. Netko je načrčkao veliki falus na jednoj Perlinoj slici, ali to i nije bogzna što.

HANA: Zašto mi ne daš snimku gdje ju tlači taj stariji tip?

ROKO: Zato što ta snimka ne postoji, glupačo.

HANA: Kako ne postoji?

ROKO: Pustio sam lažnu vijest.

HANA: Zašto?

ROKO: Zato da bude zanimljivije. Život u srednjoj školi ubio bi me dosadom da ne izmišljam priče o ljudima.

Marija se pojavi kraj njih, odjevena u svoj sako.

ŠTREBERICA MARIJA: Znala sam da lažeš.

ROKO: A vidi nju! Ili da radije kažem – njega?

ŠTREBERICA MARIJA: Koji si ti smrad. Kako bi ti bilo da netko izmišlja priče o tebi?

ROKO: Odlično izgledaš. Originalno, za razliku od nekih. I da ti odgovorim na pitanje, bilo bi mi – sasvim OK. Nemam ništa protiv. Kako ja drugima, tako i drugi meni. Samo, nisam ja dovoljno zanimljiv da se o meni piše. Ima to svojih prednosti, biti nevidljiv.

ŠTREBERICA MARIJA: Da. Ima. I ja sam bila nevidljiva dok u grupi nisi počeo pisati da sam djevica i osramotio me. Kao da ti znaš što sam. Kao da itko išta zna. Dečki toliko lažu o curama.

HANA: Lažu i cure. Lažu o dečkima, i jedne o drugima.

Hana, koja je završila s uređivanjem, odmjeri njezin sako.

HANA: Vidim da si ti odlučila prestati biti nevidljiva.

ŠTREBERICA MARIJA: Svaka kuja ima svoj dan.

HANA: Tako je. Planiram i ja imati svoj.

Hana joj se kiselo nasmiješi. Zatim ode pridružiti se Koru.

ROKO: Kako se nabrijavaju. Maturalna. Važan obred prijelaza. Kakva glupost. Nitko od nas neće biti zreliji kasnije. *(nakon kraće stanke)* Znaš, nisam ja pisao o tebi u grupi, Marija. Niti sam te ja prvi počeo zvati štrebericom. To su Hanine riječi. Smetaš joj oduvijek.

ŠTREBERICA MARIJA: Zbog čega?

ROKO: Tvog kolege iz klupe.

ŠTREBERICA MARIJA: Mi smo samo prijatelji. Kao prvo, ja uopće nisam... Nema veze.

ROKO: Ne brini se ništa. Znam.

ŠTREBERICA MARIJA: Što znaš?

ROKO: Prepoznajem sebi slične. Ti i ja, Marija, mi smo gotovo srodne duše, toliko si nalikujemo u svemu.

ŠTREBERICA MARIJA: Što ti lupetaš?

ROKO: Ne boj se, Marija. OK je. Skušio sam te. Ja te nikad ne bih *šejmao* zbog toga. Znaš, postoje druge grupe na Internetu. Grupe koje bi ti pomogle da budeš sretna, upoznaš ljude... Jednom kad to budeš htjela, naravno.

ŠTREBERICA MARIJA: Ti to meni, kao, sad pokušavaš reći da si i ti...

ROKO: Hajde, Marija. Bit će ti bolje kad izgovoriš. Shvatit ćeš koliko je lagano.

ŠTREBERICA MARIJA: Hoćeš reći da si *gay* kao i ja.

ROKO: Bravo! Potvrдно. Jesam. Ali ne samo to. Ja sam svašta, *bejbe*.

ŠTREBERICA MARIJA: Uvijek sam mislila da si frustriran ženama.

ROKO (*posprdno*): A da, frustriran jer me nijedna neće... Znači, OK su ti predrasude o drugima, ali kad netko s predrasadama govori o tebi, to ti onda smeta, zar ne, Marija?

ŠTREBERICA MARIJA: Ti si ipak *admin* te odvratne grupe.

ROKO: Tako je. Dobro si rekla. Ja sam samo administrator. Kurator. Organiziram, klasificiram, promatram. Proučavam nasilje. Filtriram ga. Ali ne proizvodim ga. Ili ga barem ne proizvodim isključivo ja.

ŠTREBERICA MARIJA: Izmislio si ružnu priču o Perli.

ROKO: Perla je sva izmišljena. Ti ju izmišljaš koliko i ja.

ŠTREBERICA MARIJA: Ljudsko je biće. Sigurno ju pogađa.

ROKO: Ne pogađa ti nju ništa. Sad je s tvojim najboljim prijateljem kojem je isprala mozak i poslije će ga baciti kao ambalažu slatkiša kojeg je probala iz čiste objesti.

ŠTREBERICA MARIJA: Mislim da se on neće žaliti. Ja se barem ne bih žalila. Voljela bih da me iskoriste. Samo da saznam kako je to biti s nekim.

ROKO: Možeš biti s nekim, Marija. Hoćeš da ti dokažem? Hoćeš da se okladimo?

ŠTREBERICA MARIJA: Nema šanse.

ROKO: Ima, ima. Večeras ćeš se tek susresti sa samom sobom. Ali ima jedan mali uvjet. Padni na našu razinu. Moraš se napiti da ti uspije.

ŠTREBERICA MARIJA: Ne pijem.

ROKO: Sad ćeš početi. Inzistiram. (*iz ruksaka izvuče bocu, potegne iz nje pa je pruži Mariji*) Upoznaj se s duhom iz boce. (*Marija se nećka*) Ma daj. Znam da nisi *partypooper* kakvim se predstavljáš.

ŠTREBERICA MARIJA: Idi dovraga. (*uzme bocu i potegne*) Odvratno.

ROKO: Budeš se naviknula. Idemo tulumariti.

Krenu prema Koru. Marija zastane.

ROKO: Oh, njih se bojiš? Kora školskih nasilnika?

ŠTREBERICA MARIJA: Znaš li ti što oni meni govore?

ROKO: Ma hajde, Marija. Govore i meni, i tebi, i sami sebi. Svi se miješamo u tom Koru i udaramo jedni po drugima. Znamo da si izgovaramo grozne stvari i u tome smo potpuno ravnopravni. A ti si i više nego dovoljno pametna. Imaš otrovnu jezičinu. Otrovniju od bilo koga od nas. Pročitala si sve objave u mojoj grupi, znam da jesi. Znam da u tebi ima puno zlobe. Možeš se obraniti od bilo čijeg napada. Možeš biti jedna od nas. I ako baš hoćeš, ako ti

se tako sprdne, možeš čak i plesati, cijelu noć ako treba. Onda, što kažeš? Jesi spremna za finalno putovanje u zemlju srama? Jedna mala vožnja, prije nego što odeš na faks i sve nas ostaviš iza sebe kao jadnike kakvi jesmo?

Ponudi joj ruku. Marija je prihvati.

ROKO: Takvu te volim, Štreberice Marija.

Zajedno odšecu do Kora.

muškarci su vizualna bića

Kor se okupio oko pozornice u školskom predvorju. Posjedali su uokolo kao da promatraju umjereno zanimljivu kazališnu predstavu. Na pozornici Vjeroučitelj ispred križa prekrivenog tkaninom.

VJEROUČITELJ: Drage djevojke, znate da vas pratim već dugi niz godina. Slušale ste moje dobronamjerne savjete sve do sadašnjeg, za vas tako značajnog dana. Uoči vaše maturalne zabave, molim vas, budite pametne. Pazite kako se odijevate. Ne pokazujte puno kože. Znate što se onda dogodi. Ne mogu se dečki suzdržati. Oni su vizualna bića.

PERLA: A mi nismo?

Ustaje, izdvaja se iz Kora i penje na pozornicu. Vjeroučitelj se malo prepadne kad ju vidi.

VJEROUČITELJ: Ti? Otkud ti?

PERLA: Mi nismo vizualna bića?

VJEROUČITELJ: Znaš na što mislim. Vi... ne možete vi nas napadati. Niste fizički jake kao dečki. Zato je bolje za vas da se sačuvate i ne izazivate.

PERLA: To je baš šteta. Ja tako volim dobru provokaciju. Ustvari, moram vam nešto pokazati.

VJEROUČITELJ: M-meni?

PERLA: Znate da se ja pripremam za likovnu akademiju. Napravila sam jednu instalaciju. Vi ste me za nju inspirirali. Ponekad razmišljam o vama, znate. *(sasvim mu se približi, on uzmiče u strahu i odbojnosti)* Izvršili ste veliki utjecaj na mene. Hoćete li pogledati?

VJEROUČITELJ: Ne znam... ne razumijem umjetnost...

PERLA: Awww, stvarno? Čak ni onu izopačenu?

Perla otkrije križ na koji su pribijeni ružičasti jajnici u pravoj veličini.

PERLA: I? Kako vam se čini? Biste li spalili moju instalaciju?

VJEROUČITELJ: Odvratno! Blasfemija!

PERLA: Pa da.

Vjeroučitelj se malo ohrabri i približi joj se dovoljno da može priprijetiti.

VJEROUČITELJ: Apage satanas! Ti si Sotonino sjeme.

PERLA: Misliš?

VJEROUČITELJ: Ti si mrtva iznutra, kao i svi tebi slični. Odlazi!

PERLA: A ne. Ne. Ti odlazi. Pokazala sam ti što sam imala, a sad se gubi. Briši. Makni mi se s očiju.

Vjeroučitelj je ovdje već potpuno karikaturalan. Izvuče krunicu i pruži ju prema njoj. Ona mu se na to iskesi kao mačka. Sikće i približava mu se. Malo se naganjaju u krug, kao u slapsticku. Naposljetku Vjeroučitelj pobjegne s pozornice glavom bez obzira. Kor se smije, dovikuje, uživa u protjerivanju Vjeroučitelja. Perla im se okrene i nakloni. Dobije aplauz. Perla zaustavi njihov aplauz dirigentskom gestom za tišinu.

PERLA: Samo sam vam htjela reći, drage cure, da se slobodno odijevate kako god hoćete. *(bučno klicanje Kora)* Taj koji vam kaže da se muškarci ne mogu suzdržati vrlo je opasan. Vjerojatno je upravo on taj koji ne da ne može, nego se ne želi suzdržati. Misli da ima pravo na tuđa tijela. Nažalost, ja to znam. Ovaj ovdje nikad nije optužen za napastovanje, a trebao je biti. Nekad davno, bilo mi ga je teško izbaciti iz glave. Toliko teško da su me htjeli navući na tablete. Rekli su mi, od toga će ti biti bolje. Više nećeš imati ružne snove. Nije bilo potrebe. Otjerala sam ga sama. Kao i sada. Tjerat ću ga od sebe kad god se pojavi.

Zato, molim vas, zaboravimo svi na tog klauna. Zabavljajmo se kao nemoralna mladež kakva i jesmo.

Daje znak za početak tuluma. Kor se razbaca po prostoriji. Perla silazi među njih. Do nje dolazi malo pripita Marija.

ŠTREBERICA MARIJA: Perla.

PERLA: Bok, Marija.

ŠTREBERICA MARIJA: Ovo je bilo jako kul što si napravila.

PERLA: Hvala ti.

ŠTREBERICA MARIJA: Mislila sam da se samo ja igram sa svojom maštom. Nisam znala da i ti to radiš.

PERLA: Ja? Oduvijek. Otkako sam bila mala. Znala sam trčati ukруг po dvorištu i pričati si priče naglas. Izmišljala bih ih u hodu - odnosno, trku. Mom tati su to bili prvi znakovi da nešto sa mnom nije u redu, da me treba voditi psihijatru i šopati me tabletama. Da ti otkrijem tajnu – zapravo me samo htio skinuti s grbače. Nije se htio baviti hipersenzibilnim djetetom, a moja mama nije imala karakter da išta učini po tom pitanju.

ŠTREBERICA MARIJA: Stvarno? Nisam znala da si takva.

PERLA: Kakva? Luda?

ŠTREBERICA MARIJA: Drugačija.

PERLA: Mrzim tu riječ. Što to znači, drugačiji? U odnosu na koga, što? Ljudi obožavaju lamatati „drugačijošću“ kad im netko izaziva nelagodu. *(odjednom primijeti što Marija ima na sebi i prođe rukom po njezinom rukavu)* Dobro ti je ovo.

Sumnjiv međusobni pogled.

ŠTREBERICA MARIJA: A Kay?

PERLA: Što?

ŠTREBERICA MARIJA: Jesi li vidjela Kaya?

PERLA: Bio je sa mnom donedavno. Netko ga je zvao na mobitel. Rekao je da će se brzo vratiti. Možda je tu negdje. Hoćeš da ga potražimo?

Marija kimne gotovo pa poslušno. Uhvate se za ruke i krenu tražiti Kaya kroz Kor. Perla uzima bocu iz Marijine druge ruke i naginje iz nje. Diješe piće. Izgube se među ljudima.

Vremenska elipsa. Marija i Perla na istom onom zloglasnom dječjem igralištu. Perla uza zid. Smijulje se. Marija ju snima mobitelom. Oko njih se tijekom trajanja scene diže sve gušća magla.

ŠTREBERICA MARIJA: Jesi spremna?

PERLA: Uvijek.

ŠTREBERICA MARIJA: Znam. Trebala bi biti glumica, ne slikarica.

PERLA: Gluma. To je tako jeftino zanimanje.

ŠTREBERICA MARIJA: Namjestila sam sve. Idemo. Samo za obožavatelje grupe Putovanje u zemlju srama. *(stisne opciju za snimanje i malo spusti glas)* Kako se zoveš?

PERLA: Ti me zoveš Perla.

ŠTREBERICA MARIJA: Koliko imaš godina?

PERLA: Dvadeset i dvije.

ŠTREBERICA MARIJA: Lažeš.

PERLA: Ne sviđaju ti se dvadeset i dvije? Hoćeš da imam dvanaest? Može. Imam dvanaest.

ŠTREBERICA MARIJA: Misliš da se radi o tome što se meni sviđa?

PERLA: Pa naravno.

ŠTREBERICA MARIJA: Pogodila si.

PERLA: Nije bilo teško.

ŠTREBERICA MARIJA: Hoćeš napraviti to što tražim od tebe?

PERLA: Možda.

ŠTREBERICA MARIJA: Volim kad se praviš da si neposlušna.

Približava joj se snimajući. Perla je spustila jednu naramenicu. Pokrije rukom ekran mobitela. Spušta drugu naramenicu. Gornji dio haljine pada joj preko trbuha i otkriva grudnjak. Prasne u smijeh. Marija se zaboravi i krene u poljubac. Perla ju grubo odgurne. Marija zatetura i, pripita kakva jest, sjedne na zemlju. Šokirana je odbijenicom.

PERLA (*sasvim promijenjenim tonom*): Ti si isto vizualno biće, zar ne, Marija?

ŠTREBERICA MARIJA: Nisam. Nisam ja takva. Ti si me navela.

PERLA: Čudno što to kažeš. Recimo, ja mislim da navođenje ne postoji.

ŠTREBERICA MARIJA: Možda navođenje ne postoji, ali postoji manipulacija. Ti si htjela da te snimam. Rekla si: ajmo provjeriti može li cura imati muški pogled. Što ti to uopće znači?

PERLA: Nešto što mi treba za likovnu akademiju. Smatraj ovo što se desilo malim eksperimentom. Provjera je bila uspješna. Potvrдно: da, može. Cura može imati muški pogled, baš kao i bilo koji dečko na svijetu.

ŠTREBERICA MARIJA: Gadiš mi se.

PERLA: Bravo! Konačno si na pravoj strani povijesti. Dobrodošla u klub.

ŠTREBERICA MARIJA: Nije pošteno.

PERLA: Realno, Marija, ista si kao i ostali. Uopće te ne zanimam ja.

ŠTREBERICA MARIJA: To nije istina.

PERLA: Da te zanimam, znala bi da ne volim kad me snimaju.

ŠTREBERICA MARIJA: Sereš, Perla.

PERLA: Zašto me zoveš tim glupim imenom?

ŠTREBERICA MARIJA: Ti to obožavaš. Obožavaš biti u centru pozornosti.

PERLA: Prije sam obožavala. Kad sam bila mala. Bila sam jako fotogenična, znaš. Nekad davno. Dok nije počelo.

ŠTREBERICA MARIJA: Boli me glava i ne znam o čemu govoriš. Previše melješ o sebi. A opet, znala sam da ćeš biti takva. Uvijek sam znala da si egocentrična.

PERLA: Htjela si znati kakva je tvoja simpatija zapravo, je li tako? Pa sad ćeš čuti tko je Perla. Znači, prvi je bio moj stric. Od njega je sve počelo. On me baš jako volio snimati.

ŠTREBERICA MARIJA: Kako to misliš, volio te snimati?

PERLA: Mislim, snimao me za rođendane, obiteljske zabave, a nekoliko me puta čuvao doma, pa me i onda snimao. Zadnji put je bilo kad mi je bilo dvanaest godina. Poslije je prestao. Sad se pitaš lažem li? Nema veze. Opet privlačim pažnju. Što bi mogla jedna Perla kao ja drugo raditi nego lagati. Vidiš, zato nikad nisam prijavila ni onog bolesnika iz vjeronauka. Meni nitko ne vjeruje. Toliko sam navikla na to da više ni ne očekujem da bude drugačije.

ŠTREBERICA MARIJA: Taj iz vjeronauka nam je svima ostavio traume. Svima je govorio užasne stvari.

PERLA: Meni nije samo govorio. Sad se pitaš kako je to moguće. Dva zaredom. Nema šanse. Ali ima. Ljudi su životinje. Ti to sama dobro znaš. Osjete gdje si slab i onda tamo i udaraju. On vjerojatno ne bi maltretirao curicu koja već nije bila zlostavljana. Jednako kao što nitko nikad ne bi napisao nikakvu glupost o meni u onoj grupi da nisu osjetili neki problem sa mnom. Vidjeli su da imam stigmatu.

ŠTREBERICA MARIJA: Ja i dalje ne znam vjerujem li ti, Perla -

PERLA: Prestani me tako zvati. To nije moje ime.

ŠTREBERICA MARIJA. Za nas, tvoje jadne male obožavatelje milijama ispod tebe, to jest tvoje ime.

PERLA: Jako je glupo. Uopće nije u mom stilu. Zašto ste me tako glupo nazvali?

ŠTREBERICA MARIJA: Zato što nosiš perlice... i tako si sva blistava, svjetlucava, ističeš se... Imaš tu zlatnu kosu...

PERLA: Što? (*prasne u smijeh*) Pa ti znaš da je moja kosa najobičnija nijansa smeđe koja postoji u univerzumu.

ŠTREBERICA MARIJA: Opet iskrivljavaš stvarnost.

PERLA: Ti ju iskrivljavaš. Ti zamišljaš TV seriju svuda oko sebe. Ja imam obično, svakodnevno ime. Zaljubila sam se u običnog, svakodnevnog dečka kojem ću se sigurno gaditi kad mu ispričaš sve što sam ti rekla.

ŠTREBERICA MARIJA: Ja sam mislila da se ti samo zafrkavaš s Kayjem.

PERLA: Ne. Stvarno mi se sviđa, ali se pretvaram i prenemažem pred njim, jer se bojim da će me pročitati i neće biti zainteresiran.

ŠTREBERICA MARIJA: Glupost! Svi su zainteresirani za tebe. Tebe svi vole.

PERLA: Netočno. Svi bi htjeli da sam s njima. Ili da su kao ja. To ne znači da me vole. Kad Kay čuje sve ovo, i kad sazna što je bilo na igralištu, mrzit će me.

ŠTREBERICA MARIJA: Znači, ipak je nešto bilo na igralištu?

PERLA: Je. Ovaj put dobrovoljno.

ŠTREBERICA MARIJA: Zašto?

PERLA: A zašto ne?

Sjedne preko puta nje i uzme joj bocu. Dije alkohol u tišini neko vrijeme.

PERLA: Oprosti što sam bila gruba prema tebi. Snimanje mi je *triger*.

ŠTREBERICA MARIJA: Ja nisam bila u redu. Sve ovo nije u redu... raditi od živih ljudi fantazije. Dok realno ne možeš znati što se zapravo događa u tuđoj glavi i tuđem životu.

PERLA: Ne. Zbilja ne možeš.

ŠTREBERICA MARIJA (*zazvoni joj mobitel*): Oprosti. Samo malo. Kay me zove. (*javi se*) Kaži, seronjo. Tu sam, na igralištu. Gdje si ti? Da, dođi. U dobrom sam društvu. Što – što je

bilo? Ne čujem te ništa. Dođi na igralište. *(prekine vezu)* Ne čujem ga najbolje, ali mislim da je na putu ovamo. Zvuči uzrujano.

PERLA *(sasvim promijenivši ton)*: Što misliš, Marija, jesam li ja poseksala tvojeg najboljeg prijatelja? Iskoristila ga i ostavila?

ŠTREBERICA MARIJA: Nije me više briga. Samo znam da te ja neću imati nikad.

Kay dolazi na igralište. Polako izranja iz magle. Tek kad se približi, vidljivo je da teško diše. Nešto u njegovom pogledu je izbezumljeno. Uhvati Mariju za ruku i stropošta se kraj nje.

KAY: Marija.

ŠTREBERICA MARIJA: Što ti je? Kay, jesi li dobro? Kay?

KAY: Ne. Ne, nije mi baš dobro.

ŠTREBERICA MARIJA: Imaš li napad panike? *(gleda u Perlu, koja djeluje neobično mirno)* Zašto ti samo hladno gledaš? Jesi li toliki sociopat?

KAY: Ja?

ŠTREBERICA MARIJA: Ne, ne...

KAY: Marija, nisu valjda opet tvoji izmišljeni prijatelji. Nemoj sad. Molim te.

Perla ustaje.

ŠTREBERICA MARIJA *(posramljeno)*: Oprosti, malo sam se napila.

KAY: Marija. Slušaj me. Sad mi treba tvoja prisutnost. Nešto grozno se dogodilo.

ŠTREBERICA MARIJA: Što se dogodilo? Nije valjda tvoja stara.

KAY: Stara je dobro koliko može biti. Nije stara.

ŠTREBERICA MARIJA: Tko je onda?

KAY: Znaš ona cura koja mi se sviđala... tipa, oduvijek? Ona kojoj sam posudio knjigu?

ŠTREBERICA MARIJA: Ona... *(gleda zbunjeno prema Perli)*

KAY: Ti si imala neki podrugljiv nadimak za nju. Ubij me, ne mogu više popamtiti te tvoje nadimke za sve žive ljude u školi. Zapravo se zvala Ana.

Marija se okrene prema Perli. Perla se dijabolično smješka, okreće i odlazi u maglu.

ŠTREBERICA MARIJA *(kao da se sjetila nečeg)*: Da, Ana. Ana iz bogate obitelji, o kojoj se pisalo na internetskoj stranici o kurvama i droljama. Što je bilo s njom?

KAY: Ubila se.

ŠTREBERICA MARIJA: Molim?

KAY: Uzela je veliku količinu tableta i ubila se.

ŠTREBERICA MARIJA: Nemoguće.

KAY: Sasvim moguće. Nema je više, Marija.

ŠTREBERICA MARIJA (*publici*): Te večeri kad smo slavili svoju maturu, Perla je prešla svoju konačnu granicu. Naravno da nam se kasnije smijala u lice, kao i uvijek, jer takav spektakl za kraj škole nitko od nas nije mogao predvidjeti. Čak ni od nje nismo mogli očekivati da odjednom odluči postati besmrtna.

Ustane i pruži ruku Kayju. On ju prihvati. Iza njih se otvore vrata školske dvorane.

ŠTREBERICA MARIJA: Idemo, Kay?

KAY (*dezorijentiran*): Kamo?

ŠTREBERICA MARIJA: U školu.

Okrenu se i pođu. Vrata se za njima zatvaraju.

kraljica maturalne zabave

Nastavak maturalne zabave. Konfete, šljokice, američki kič. Svi su tu, i djeca i odrasli. Vjeroučitelj pleše zajedno s ostalim nastavnicima.

KOR ŠKOLSKIH NASILNIKA: Nije nam jasno. Nije nam nikako jasno. Svi smo htjeli biti kao ona. Zašto je to napravila? Možda baš zato što smo svi htjeli biti ona. Svi, ali nitko ju nije volio. Nitko, nitko. Ja ju sigurno nisam volio. Ni on. Ni on. Ni ona. Ni ti.

Hana dolazi do Marije, i dalje u Perlinoj odori, i vuče ju na podij.

HANA: Marija, zašto si tako tužna? Dođi radije plesati sa mnom.

ŠTREBERICA MARIJA (*publici*): Poslušala sam ju. Ionako mi je sad već bilo svejedno. Škola je završila. Što god da je rečeno ili napisano o meni, sve će to uskoro izgubiti svaku važnost. Počinje nov život. U tom životu više neću morati zamišljati da postoji netko u koga bih se mogla zaljubiti. Netko nestvaran, bolji od svih nas.

Okrene se prema Kayju dok ju Hana još uvijek drži. On stoji sa strane i promatra. Pogled mu je prazan.

Ali Kay se nikad neće oporaviti. To je zbog njegove stare. Zaljubio se u curu koja joj je slična. Ana, koju sam ja zvala Perla. Bila sam toliko usamljena da sam izmislila lik. Da, Perla je bila izmišljena, od početka do kraja. Ana je bila stvarna. Privukla je Kaya jer ga je toliko podsjećala na model koji je on imao doma. Traumatična prošlost, borba s depresijom, ovisnost. Nije zatražio tuđu pomoć.

Kay neće upisati faks. Bit će šljaker. Možda će i sam početi piti. Ja ću se jedina od nas troje izvući. Upisat ću ziheraški fakultet. Obuzdat ću svoju maštu. Bit ću uspješna. Upoznat ću cure s kojima ću biti u vezama, ali uvijek ću ostati pomalo hladna. Neću se otvoriti drugoj osobi, i nitko neće uspjeti dosegnuti moj ideal.

Samo će mi se ponekad učiniti da sam blizu tome. Ponekad ću proći kraj djevojke na ulici koja će joj biti slična. Ponekad ću sanjati san koji će biti toliko stvaran da ću pomisliti da nikad nisam izašla iz srednje škole...

Okrene se prema Hani i shvati da se ona, kao u snu, pretopila u Perlu. Perla nosi tijaru kao u prvoj snimci, a u ruci joj je buket cvijeća - između ostalog, ruža i bijelih ljiljana.

PERLA: Ja sam kraljica maturalne zabave.

ŠTREBERICA MARIJA: Znam. To možeš biti samo ti, Perla.

PERLA: Ali vidi. Nisam baš tako lijepa.

Perla spusti obje naramenice i pokaže joj se. Ispod haljine je leš u stanju raspadanja.

PERLA: Gad je ipak bio u pravu. Mrtva iznutra.

Vrati haljinu na ramena. Ona i Marija plešu. Kor oko njih. Sa stropa počne padati nešto svjetlucavo. Marija ubrzo uoči da je to snijeg. Smije se i vrti među pahuljicama - izgleda da ju prvi put ikad nije briga što drugi misle o njoj. Hana odlazi do Kayja i poziva ga na sentiš. Kay prihvaća poziv. Gleda Hanu prezirno. Loša kopija.

KAY (*publici*): Došao je red na mene da maštam. Da razgovaram s utvarama i zamišljam ženu koje nema. Ona je postala moja opsesija. Perla. Marija ju više ne spominje, kao da se posramila imena kojim ju je zvala. Kao da se posramila i mene. Ali znam da nije zaboravila.

PERLA: Sad moram ići.

ŠTREBERICA MARIJA: Gdje?

PERLA: U visine.

Perla se otkida od Marije. Predaje joj jednu ružu iz svog buketa. Zatim, držeći i dalje cvijeće u naručju, roneći krokodilske suze ganute kraljice maturalne večeri, počinje svoj uzlazak na nebesa.

KAY: Poslije sam razmišljao kako joj je bilo. Kako je to prije nego što odeš. Je li drugačije za samoubojice? Čitao sam da je isto kao i nesvjestica. Odjednom, svuda je samo mrak, a ti plutaš u tom mraku. Ničeg više nema. Samo, ne vjerujem sasvim u to objašnjenje. Sami smo dok smo ovdje, ali ne vjerujem da smo sami kad odlazimo. Mislim da na drugoj strani mora biti još nečeg. Nečeg lijepog, blistavog, nečeg što nas voli.

Ispušta Hanu. Pogledom prati Perlu koja uzlazi, omotana svjetlucavom aurom, daleko, daleko iznad svih njih.